

Dosarul nr. 2ra-1835/20
2ra-169/21

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud. D. Bosii)
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud. R. Petrov, S. Pilipenco, N. Bondarenco)

ÎNCHEIERE

10 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Jănel Țațu, reprezentat de
avocatul Zinaida Gîrneț,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Rodion Ciortesco
împotriva lui Jănel Țațu, intervenient accesoriu Anatolie Țațu cu privire la încasarea
datoriei și cererea reconvențională depusă de Jănel Țațu împotriva lui Rodion
Ciortesco cu privire la declararea nulității recipisei,

împotriva deciziei din 24 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul,

c o n s t a t ă:

La 13 martie 2017, Rodion Ciortesco, reprezentat de avocatul Svetlana Cotea,
a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Jănel Țațu solicitând încasarea
datoriei în sumă de 9600 de lei conform contractului de împrumut din 10 decembrie
2016, a dobânzii de întârziere pentru perioada 10 ianuarie 2017 până la adoptarea
hotărârii și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, în data de 10 decembrie 2016,
a acordat cu împrumut pârâtului Jănel Țațu suma de 9600 de lei fără dobândă lunară
până la data de 10 ianuarie 2017. Întru confirmarea acestui fapt, pârâtul personal a
întocmit și a semnat recipisa. În perioada care a urmat, la solicitarea de a fi restituită
datoria, pârâtul a motivat că nu dispune de surse bănești și că nu este angajat în
câmpul muncii. La solicitarea de a-i restitui suma integral, îi comunica că nu dispune
de suma dată, dar se va strădui să o achite.

Totodată, a menționat că la data când termenul împrumutului a ajuns la
scadență, pârâtul nu și-a executat obligațiunea de restituire a datoriei.

Reclamantul a mai pretins că pentru neexecutarea obligațiilor de restituire a
împrumutului în sumă de 9600 de lei la 10 ianuarie 2017, să fie calculată și dobânda
de întârziere până la data adoptării hotărârii.

Prin hotărârea din 13 iulie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, s-a admis
cererea de chemare în judecată depusă de Rodion Ciortesco și s-a încasat de la Jănel
Țațu în beneficiul lui Rodion Ciortesco suma bănească în mărime de 9600 de lei în
contul recuperării datoriei conform contractului de împrumut; s-a încasat de la Jănel
Țațu în beneficiul lui Rodion Ciortesco suma bănească în mărime de 673, 32 de lei

cu titlu de dobândă de întârziere; s-a încasat de la Jănel Țațu în beneficiul lui Rodion Ciortesco cheltuielile de judecată în mărime de 2290 de lei; s-a încasat de la Jănel Țațu în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 18,19 lei.

Prin decizia din 29 martie 2018 a Curții de Apel Cahul s-a admis apelul declarat de Jănel Țațu și s-a casat integral hotărârea din 13 iulie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central; s-a restituit pricina în prima instanță, Judecătoria Cahul, pentru judecare în alt complet de judecată; totodată, s-a indicat că la rejudecarea pricinii urmează a fi soluționată întrebarea cu privire la intervenirea în proces a lui Anatolie Țațu în conformitate cu art. 67 Cod de procedură civilă.

Prin încheierea din 07 mai 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, Anatolie Țațu a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâtului.

La 18 iunie 2019, Jănel Țațu, reprezentat de avocatul Zinaida Gîrneț, a depus cerere reconvențională împotriva lui Rodion Ciortesco solicitând declararea nulității absolute a contractului de împrumut, recipisa din 10 decembrie 2016, încheiată între Rodion Ciortesco și Jănel Țațu.

În motivarea acțiunii reconvenționale s-a invocat că, în data de 10 decembrie 2016 a fost telefonat de o persoană necunoscută pentru efectuarea unor lucrări de săpare a unei fântâni. Ulterior s-au întâlnit la o stație de alimentare peço unde erau mai multe mașini cu numere străine și i-a urmat până la o casă în satul Tătărești, aflând că este domiciliul lui Rodion Ciortesco. A fost impus, fiind amenințat, să semneze o recipisă de împrumut a sumei de 9600 de lei, scadent la data de 10 ianuarie 2017.

Totodată, a indicat că recipisa a fost întocmit fictiv, fără a exista o astfel de tranzacție, or, Rodion Ciortesco nu i-a împrumut suma dată de bani până la eliberarea recipisei. Însă cunoaște că Rodion Ciortesco i-a dat o sumă de bani cu avans fratelui său Anatolie Țațu pentru procurarea tuburilor pentru fântână.

De asemenea, a pretins că contractul urmează a fi declarat nul, deoarece în realitate nu a avut loc nicio transmitere a banilor și nici intenția de a încheia un contract de împrumut.

Prin încheierea protocolară din 03 octombrie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, a fost admisă spre examinare a cererii reconvenționale.

Prin hotărârea din 04 octombrie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Rodion Ciortesco și s-a încasat de la Jănel Țațu în beneficiul lui Rodion Ciortesco suma datoriei în mărime de 9600 de lei, ce reiese din contractul de împrumut din 10 decembrie 2016, încheiat între Rodion Ciortesco și Jănel Țațu; s-a încasat de la Jănel Țațu în beneficiul lui Rodion Ciortesco suma dobânzii de întârziere în mărime de 3000 de lei; s-a încasat de la Jănel Țațu în beneficiul lui Rodion Ciortesco suma cheltuielilor de judecată pentru achitarea taxei de stat în mărime de 378 de lei și suma de 2000 de pentru asistența juridică; s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Jănel Țațu împotriva lui Rodion Ciortesco cu privire la anularea contractului de împrumut din 10 decembrie 2016.

Prin decizia din 24 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul s-a respins cererea de apel depusă de Jănel Țațu, reprezentat de avocatul Zinaida Gîrneț și s-a menținut fără modificări hotărârea din 04 octombrie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central.

La 03 noiembrie 2020 a fost înregistrat recursul declarat de Jănel Țațu, reprezentat de avocatul Zinaida Gîrneț, împotriva deciziei din 24 iunie 2020 a Curții

de Apel Cahul, prin care a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului, admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei decizii de respingere a acțiunii înaintate de Rodion Ciortesco și admiterea cererii reconvenționale înaintate de Jănel Țațu.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel eronat a interpretat și a aplicat legea, la fel, nu a analizat și nu a examinat circumstanțele redade în cererea de apel. Instanța de apel nu a luat în considerare că presupusul contract este fictiv și simulat.

Totodată, a precizat că, anterior a depus cerere de recurs și a fost acordat termen pentru plata taxei de stat. Însă având în vedere că în calitate de avocat, la caz, acordă asistență juridică garantată de stat și în lipsa legăturii cu beneficiarul care a fost prezent doar la data de 09 martie 2018, în cadrul ședinței instanței de apel și ulterior a plecat peste hotare și nu a contactat avocatul, nu a fost achitată taxa de stat. Încheierea din 07 octombrie 2020 a Curții Supreme de Justiție de restituire a cererii de recurs a fost recepționată la 12 octombrie 2020 de către mama recurentului, Nina Țațu. Astfel, pentru a nu încălca dreptul la un proces echitabil, având în vedere că nu cunoștea despre încheierea instanței de recurs privind acordarea termenului pentru plata taxei de stat, a solicitat repunerea în termen.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimațiilor conform scrisorii de însoțire datate cu 17 decembrie 2020 (f.d.171) și a fost recepționată la 23 decembrie 2020 și 05 ianuarie 2021, conform avizelor de recepție (f.d.172-173).

Referințe la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu au parvenit.

Examinând temeiurile recursului declarat de Jănel Țațu, reprezentat de avocatul Zinaida Gîrneț, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. b) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434.

Art. 434 alin.(1), (2) Cod de procedură civilă statuează că recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Din materialele cauzei rezultă că decizia instanței de apel a fost adoptată la 24 iunie 2020 și a fost expediată participanților la proces, conform scrisorii de însoțire datate cu 15 iulie 2020 (f.d.150).

Deși, la materialele cauzei lipsesc confirmări ce atestă recepționarea copiei deciziei de către partea recurentă, Completul notează că textul încheierii din 07 octombrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, anexată în copie la cererea de recurs, reflectă că anterior la 22 august 2020, Jănel Țațu, reprezentat de avocatul Zinaida Gîrneț, a mai depus cerere de recurs împotriva deciziei din 24 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul, care a fost restituită prin încheierea din 07 octombrie 2020 a Curții Supreme de Justiție (f.d.163-165).

Respectiv, circumstanțele reliefate denotă că până la data de 22 august 2020 părții recurente deja îi fusese comunicată decizia integrală a instanței de apel.

Subsidiar, Completul notează că decizia instanței de apel din 24 iunie 2020 a fost publicată pe portalul instanței la 15 iulie 2020.

Drept urmare, depunerea prezentei cereri de recurs de către Jănel Țațu, reprezentat de avocatul Zinaida Gîrneț, înregistrată la 03 noiembrie 2020, s-a realizat cu omiterea termenului legal.

Aici este de remarcat că, inițial prezenta cerere de recurs depusă de avocatul Zinaida Gîrneț, în numele lui Jănel Țațu, împotriva deciziei din 24 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul, a fost expediată la 21 octombrie 2020 către Procuratura Generală a Republicii Moldova (f.d.168), care în baza scrisorii de însoțire datate cu la 29 octombrie 2020 (f.d.158) și conform plicului datat cu 02 noiembrie 2020 (f.d.169), a transmis cererea de recurs Curții Supreme de Justiție conform competenței. Astfel, la 03 noiembrie 2020 a fost aplicată ștampila de înregistrare a cererii de recurs în cadrul Curții Supreme de Justiție (f.d.160).

Or, în conformitate cu art. 436 alin.(2) Cod de procedură civilă, recurentul depune recursul la Curtea Supremă de Justiție, însoțit de atâtea copii câți participanți la proces sunt, plătind taxă de stat în cazurile prevăzute de lege.

Astfel, la caz însăși partea recurentă eronat a expediat Procuraturii Generale a Republicii Moldova cererea de recurs împotriva deciziei din 24 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul.

Subsecvent, pornind de la textul normei de drept procedural citate *supra*, din care se deduce expres că termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, Jănel Țațu, reprezentat de avocatul Zinaida Gîrneț, a depus cerere de recurs cu omiterea acestui termen.

De altfel, recurentul a beneficiat și de asistență juridică calificată în temeiul art. 8, art.75 alin. (1) Cod de procedură civilă, acordată de un avocat licențiat, inclusiv cererea de recurs a fost semnată de avocatul Zinaida Gîrneț.

Iar în conformitate cu art. 75 alin.(4) Cod de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Completul precizează că termenul de declarare a recursului în Secțiunea a 2-a este de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Respectiv cererea recurentului formulată în cererea de recurs de a fi repus în termenul de declarare a recursului, urmează a fi respinsă.

Or, art. 434 alin. (2) Cod de procedură civilă stipulează expres că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Subsecvent, Completul reiterează că termenul de decădere este intervalul de timp în interiorul căruia titularul unui drept subiectiv este obligat, printr-o dispoziție legală imperativă, să-și exercite acel drept, într-un anumit mod sau în anumite condiții, sub sancțiunea stingerii dreptului respectiv. Termenul de decădere are ca efect pierderea dreptului subiectiv însuși, acest termen nu poate fi suspendat sau întrerupt și este incompatibil cu instituția repunerii în termen.

În această ordine de idei, Completul relevă că la caz depunerea cererii de recurs s-a realizat cu omiterea termenului legal, în situația în care urma a se interesa de soarta dosarului. Or, părțile trebuie să ia măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc.

În concret, la caz, recurentul prin intermediul avocatului a mai înregistrat o cerere de recurs împotriva aceeași deciziei, care a fost restituită prin încheierea din 07 octombrie 2020 a Curții Supreme de Justiție.

Alegația avocatului recurentului precum că însuși recurentul Jănel Țațu nu cunoștea de încheierea instanței de recurs de acordare a termenului pentru plata taxei de stat nu justifică omiterea termenului, având în vedere că avocatul a acționat în numele recurentului la înregistrarea recursului anterior la 22 august 2020.

Or, în sensul art. 75 alin.(4) Cod de procedură civilă citat *supra*, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Chiar și în situația în care însuși recurentul ar fi fost prezent doar în cadrul unei ședințe de judecată, conform aserțiunii redată în recurs, odată ce cunoștea de existența litigiului, recurentul urma să se intereseze de soarta dosarului. Însă, la caz, comportă relevanță și faptul că avocatul recurentului, Zinaida Gîrneț a fost prezentă în cadrul ședințelor de judecată și a acționat în numele și interesele recurentului Jănel Țațu.

Mai mult, nu poate justifica omiterea termenului de declarare a recursului absența comunicării între recurent și avocat, chiar și în situația în care ultimul a fost desemnat din oficiu pentru acordarea asistenței garantate de stat.

Astfel, în situația relatată, având în vedere diligența părților de a urmări desfășurarea procesului, precum și obligația participanților la proces, în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Completul conchide că recurentul a eludat obligația sa de valorificare a drepturilor procedurale în termenul stabilit de legiuitor.

De altfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a relevat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele *Van Harn vs. Germania*, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În fiecare caz, instanțele naționale trebuie să verifice dacă motivele privind extinderea termenului limită pentru recurs poate să justifice ingerința în principiul *res judicata*, în special dacă legislația națională nu limitează discreția fie în ceea ce privește timpul sau motivele pentru extinderea termenului limită (a se vedea *Ponomaryov v. Ucraina*, nr.3236 / 03, §§ 41, 3 aprilie 2008).

Or, în cauza *Bodiu vs Republica Moldova*, cererea nr. 7516/10, hotărârea din 18 iunie 2019, §§ 23-24, Curtea a considerat că prin admiterea recursului după scurgerea unei perioade considerabile de timp și în absența vreunei explicații plauzibile de ce nu a făcut-o mai devreme, a adus la zero tot procesul judiciar, care s-a finalizat cu o decizie definitivă și executorie și astfel a constituit *res judicata*. Astfel, Curtea Supremă de Justiție a încălcat principiul securității raporturilor juridice și a încălcat dreptul reclamantului la un proces echitabil în sensul Articolului 6 § 1 din Convenție, astfel a avut loc violarea Articolului 6 § 1 din Convenție (a se vedea *Brumărescu vs Romania [GC]*, nr. 28342/95, §§ 61 și 62).

Adițional, Completul notează că în jurisprudența CtEDO, în cauzele față de Republica Moldova, s-a mai punctat că legislația moldovenească prevede un termen limită de adresare cu recurs până a deveni o decizie definitivă. Astfel, Curtea a

constatat o violare atunci când autoritățile au admis un recurs depus după expirarea termenului de prescripție (Melnic c. Moldovei, §§ 41- 43; Istrate c. Moldovei, nr. 53773/00, §§ 53 - 55, 13 iunie 2006). În consecință, Curtea a constatat o violare a art. 6 § 1 CEDO în ceea ce privește principiul securității raporturilor juridice.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Jănel Țațu, reprezentat de avocatul Zinaida Gîrneț, or, recursul a fost declarat cu omiterea termenului prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 433 lit. b), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea depusă de Jănel Țațu, reprezentat de avocatul Zinaida Gîrneț, cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului.

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Jănel Țațu, reprezentat de avocatul Zinaida Gîrneț, împotriva deciziei din 24 iunie 2020 a Curții de Apel Cahul.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat